

Utoqqaat Illuat Luuvikasik
Kong Frederik IX-p Aqqutaa, B-700
3921 Narsaq

16. oktober 2019

Nal. nr./j.nr.: 2019-900-0027

All. nr./brevnr.: 63030

Sull./sagsbeh.: MALL/oh/jh

Narsami Utoqqaat Illuanni Luuvikasimmi misissuineq pillugu nalunaarusiaq

1. Aallaqqaasiut

Misissuiartortut Inatsisartut Ombudsmandeqarfianneersut 24. aamma 25. april 2019-imi Narsami Utoqqaat Illuanni Luuvikasimmi (matuma kingornatigut Luuvikasimmik taaneqartartussami) Narsamiittumi siumut nalunaaruteqareerlutik misissuipput. Misissuineq naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqarnani Ombudsmandip nalinginnaasumik sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq.

Misissuiartortut tassaapput siunnersortit pisortaat Lasse Risager, fuldmægtig Maliina L. Lyberth aamma oqalutsi/nutserisoq Ole Heinrich, tamarmik Ombudsmandeqarfimmeersut.

Qulequttat misissuinermi oqaloqatigiissutigineqartut ilaannaat nalunaarusiamni matumani ilanngunneqarput.

Luuvikasik aamma Kommuni Kujallermi ingerlatsivik nalunaarusiamut matumunnga missingiut pillugu oqaaseqaateqarnissaminut periarfissaqarsimapput. Kommuni Kujallermi ingerlatsiviup aamma Luuvikasiup oqaaseqaataat e-mailitigut tulleriinneri malillugit 4. aamma 26. september 2019-imeersutigut tiguakka. Kommunip oqaaseqaatai nalunaarusiamut ilanngussami issuarneqarput.

2. Misissuinermi inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

Ombudsmandip misissuinerini inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 7-ikkut, 1. juni 2017-imeersukkut (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussakkut) aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandi Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, suliaminilli ingerlatsinermini Inatsisartunut attuumassuteqartuunani, tak. § 6, imm. 1.

Ombudsmandip sulinerani ilaatigut Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Ombudsmandip suliassaa tassaavoq oqartussaasut inuilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsisinik atuuttunik unioqqutitsisumik iliuseqarnerisut imaluunniit suliassaminnik ingerlatsinerminni allatut iliorlutik kukkussuteqarnermut sumiginnaanermulluunniit pisuussuteqarnerisut nakkutigissallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaalluni suliarlu pillugu paasinninnerminik saqqummiussinnaalluni, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20. Ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumiginnaasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq, Ombudsmandi suliaq pillugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tamatumunngalu peqatigitillugu Naalakkersuisunut imaluunniit kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqassaaq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfigisat allat suugaluartulluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinermit atatil-

lugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersar-neqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aqqissuus-saananut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinnif-fimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlaturanut tunngasut i-nuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigi-sinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aap-paat.

3. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

3.1. Luuvikasik misissuinissaq pillugu oqarasuaatikkut 6. marts 2019-imi ili-masaarneqarpoq. Luuvikasik e-mailikkut 11. marts 2019-imeersukkut misis-suinissaq pillugu paasissutissanik amerlanerusunik tigusaqarpoq. Luuvikasik tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara misissuinissaq misissuiartortunil-lu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarneq sulisunut, najugaqartunut ilaqu-taasunullu tamanut ilisimatitsissutigeqqullugit.

Kommuni Kujalleq e-mailikkut 11. marts 2019-imeersukkut misissuinissaq pillugu ilisimatinneqarpoq, tassuunalu aamma periarfissinneqarluni misissui-nerup ilaani erseqqinnerusumik isumaqatigiissuteqarnikkut peqataasinnaa-nerminut. Kommuni Kujallermit tamatuma kingornatigut tamanna pillugu attaveqarfigineqanngilanga.

Paaqqinniffik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissanik assigiin-gitsunik Luuvikasimmit misissuinissaq sioqqullugu tigusaqarpunga.

Misissuinermi Luuvikasimmi pisortaqatigiit, tassaasut pisortaq pisortallu tul-lia, misissuiartortut oqaloqatigaat. Misissuiartortut tamatuma saniatigut su-lisut aqqaneq-marluk, najugaqartut tallimat ilaquataasorlu ataaseq oqaloqati-gaat.

Misissuiartortut Luuvikasiup initai nakorsaataasiavialu aammattaaq misis-suataarpaat.

3.2. Oqaloqateqarnerit ilaanni sulisut marluk misissuiartortunut allakkanik tunniussa qarput. Allakkat Luuvikasimmi sulisunit 19-init atsiorneqarsimapput paaqqinniffimilu pissutsinik nalinginnaasunik assigiinngitsunik, taamatullu aamma pisortap pisortallu tulliata pisuni aalajangersimasuni assigiinngitsuni pissusilersuutaannik isornartorsiuinernik, imaqarlutik.

Ombudsmandip misissuineri aalajangersimasumik periaaseqarnermi inunnut ataasiakkaanut sammitinneqaratik oqartussaasunut sammitinneqartarput. Taamaattumik inuit ataasiakkaat atorfinnik qanoq isumaginninnerannik naliliiviginninneq ajorpunga, matumani paaqqinniffinni Luuvikasittut ittuni pisortaqaatigiit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Tassani aamma ilaavoq sulisut allakkaminni oqaatigigaat siusinnerusukkut allakkatigut "naammagittaalliuutinik Qaqortumut" nassiussa qartarsimagaluarlutik akissutisarsimanatilli. Tamanna imatut paasivara sulisut Kommuni Kujallermi ingerlatsivimmut naammagittaalliuuteqartarsimagaluartut, kinguneqanngitsumilli.

Pissutsit tamakku pissutigalugit allakkat Kommuni Kujallermi borgmesterimut ingerlateqqillugit nassiunneqarnissaat toqqarpara, borgmesterip kommunimi ingerlatsinermi qullerpaajulluni akisussaasutut allakkani isornartorsiuinernut pisortap pisortallu tulliata pissusilersuutaannut tunngasut pillugit isummernissaanik sulisut 19-it qinnutigisaattut.

Luuvikasimmi pissutsit pillugit allakkani oqaaseqaatit allat aamma maluginiarpakka.

4. Luuvikasik pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Luuvikasik kommunip utoqqarnik paaqqinniffiutigaa, Kommuni Kujalliup ilagisaa.

Paaqqinniffik Narsami inissisimavoq immikkoortorta qarfinnullu pingasunut agguataarneqarsimalluni: Immikkoortorta qarfik utoqqalinersiutilinnut inis-

siartalik (immikkoortortaqarfik A), najugaqartunut annertuumik paaqqutari-sarialinnut immikkoortortaqarfik (immikkoortortaqarfik C) aamma najugaqartunut puigortunngortunut immikkoortortaqarfik (immikkoortortaqarfik D).

Misissuinerup nalaani Luuvikasimmi najugaqartut 21-upput.

5. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Misissuineq tunngavigalugu pingaarnertut paasisara unaavoq Luuvikasimmi pisortaqtigiit sulisullu tamarmik najugaqartunut timikkut pissaanermik atuinerup sapinngisamik pinngitsoortinneqarnissaa eqqumaffigisorujussuugaat. Najugaqartut tallimat misissuiartortut oqaloqatigisaasa tamarmik paaqqinniffinni najugaqarnertik nuannaralugu oqaatigaat.

Pissutsilli ajornartorsiutaasut arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissalersippaanga.

Tamatumani pineqarnerupput pissutsit tunngaviusumik paaqqutarineqarnermut (imm. 6-8) aamma pissutsit pissaanermik atuinermut najugaqartullu nammineersinnaatitaaneranni akuliunnernut allanut (imm. 6-8) aammali paaqqinniffimmi illutigut avatangiisinut (imm. 9-13) pissutsinullu ataasiakkaanut allanut (imm. 17 aamma 18) tunngasut.

6. Najugaqartunut nanginik amigaateqarneq

Paaqqinniffik Kommuni Kujallermi sipaarniarloqalersimaneranit assut ajornartorsiutissaqalersinneqarsimasoq Luuvikasimmi pisortaqtigiit misissuinermi nassuiaatitut oqaatigaat. Tamatuma ilaatigut Luuvikasimmi pisortap pisiniarnernut pissarsiniarnernulluunniit suogaluartunut aningaasat aalajangersimasut sinnerlugit amerlassusilinnut kommunip ingerlatsiviani qullersaminit immikkut akuersissummik tamatigut pissarsiniaqqaartalersimanera malitsigisimavaa.

Pisortaqatigiit nassuiaatitut oqaatigaat Luuvikasiup ilaatigut misigisimagaa najugaqartunut nanginik pisinissamut "itigartinneqaqattaarsimalluni", Kommuni Kujallermi ingerlatsiviup paaqqinniffiup pisiassanik akikinnerusunik pissarsiniartariaqarnera tamatigut innersuussutigisarsimmagu. Nioqqutissat taamaattut eqqarsaatigalugit inniminnerneqarneranniit tiguneqarnerannut sapaatit akunneri arfinillit tikillugit ingerlasinnaasarmata tamanna Luuvikasiup najugaqartunut nanginik ikinnerpaamik marloriarluni amigaateqalerneranik kinguneqarsimavoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat tamanna kingulermik pisoq 2019-imi januarimi, tamatumalu saniatigut 2018-imi ataasiarluni pisimalluni. Nanginik amigaateqarnerup kingunerisimavaa najugaqartut nangeqartartut kukkusumik angissusilinnik nangeqartariaqartarsimanerat nangeqanngivittariaqartarsimaneralluunniit. Taamaattumik najugaqartut ilaqarsimapput siniffimmi quiinnartariaqartarsimasunik.

Pisortaqatigiit Ombudsmandimi sulisumik misissuinerup kingornatigut oqarasuaatikkut oqaloqateqartarnerni ilassutitut paasissutissiisugaat Luuvikasimmi nangit assigiinngitsut marluk atorneqartartut, anginernik mikinernillu taaneqartartut. Nangit anginerit ulloq unnuarlu atorneqarsinnaapput, nangit mikinerit sivisunerusunik atorneqarunik ulikkaarsinnaallutik. Piffissani marlunni qulaani taaneqartuni amigaatigineqartut tassaasimapput nangit anginerit. Najugaqartut 7-10-t missaat nanginik anginernik atuisuunerupput. Piffissani taakkunani marlunni ullut qassit pineqarnersut pisortaqatigiit qularnaatsumik oqaatigisinnaanngilaat, sapaatilli akunnerisa ataatsip-marluk missaanniigunarlutik.

Kommuni Kujalliup e-mailimini 4. september 2019-imeersumi ilaatigut oqaatigaa kommunip "paaqqinniffiit pisiassaasa akuerineqartarnerannik qitiusumik aqutsineq" atulersissimagaa. Tassa ilaatigut imaappoq pisiassat akisunerusut isumaginninnermik ingerlatsivimmit akuerineqartassasut. Aqutsineq taanna "missingersuutininik nakkutilliineq eqqarsaatigalugu" aalajangersarneqarsimavoq, pisiassalli pisariaqartut sukkulluunniit pisiarineqartassasut aallaavigineqarluni. Kommuni aammattaaq imatut paasivara 2018-imi aamma 2019-imi januarimi nanginik amigaateqarsimanerit suliniutinik taakkuinninga pissuteqarnersut kommunip erseqqissumik oqaatigisinnaanngikkaa.

Imatut paasisariaqarpara Luuvikasimmi pisortaqatigiit aamma Kommuni Kujallermi ingerlatsiviup manna isumaqatigiissutigigaat, tassalu paaqqinniffik najugaqartut nangissaannik marloriarluni amigaateqartarsimasoq.

Imatulli aamma paasisariaqarpara Kommuni Kujallermi ingerlatsivik mas-sakkut isumaqartoq Luuvikasimmi pisortaqatigiit nanginik amigaateqarnermut pissutaasunik paasinninnerat isumaqatiginerlugu isummerfigisinnaanngikkini.

Oqaatigaara utoqqarnik paaqqinniffik Luuvikasittut ittoq najugaqartunut pi-sariaqarluinnartunik, soorlu nanginik, piffissat ilaanni neqerooruteqarsinnaanngippat uanga paasinninnera unaasoq tassani ilungersunartumik sumiginnaaneq aamma najugaqartunik ataqqinninngitsumik pinninneq pineqartoq.

Inassuteqaatigaara paaqqinniffiup nanginik amigaateqartarsimaneranut pissutaasut Luuvikasiup Kommuni Kujallermi ingerlatsivik peqatigalugu qulaajarniarsarissagai, taamatullu pisoqaqqinnginnissaa qulakkeerniarlugu sulinuteqassasoq.

7. Perusuersartarfiliartitsinissamut nanginillu taarsersuinissamut piffissaqannginneq

Pisortaqatigiit sulisullu arlallit misissuiartortut misissuinermi qaloqatigisaasa tamarmik nassuiaatitut oqaatigaat sulisunik, minnerunngitsumik sapaatit akunnerisa naanerini akissarsiffinnilu, sulinngitsuukulasoqartartoq, tamatumunngalu peqatigitillugu oqaatigalugu namminneq isumaqarlutik sulisut ikippallaartunik ataatsimut amerlassusilerneqarsimasut. Luuvikasimmi sulisut 19-it allagaanni misissuiartortut misissuinermi tigusaanni aamma taamatut oqaatigineqarpoq "utoqqaat sullinneqarnerat naammaginangitsumik ingerlasoq, tassami sulisut amigartuaannarnerat sullitanut tuttarmat".

Pisortaqatigiit sulisullu arlallit nassuiaatitut oqaatigaat sulisoqarniarnikkut pissutsit kingunerisinnaasaraat ilaatigut najugaqartoqarsinnaasarmat tungaviusumik paaqqutarineqarnissaminnut pisariaqartitaminnut ikiorneqanngitsunik. Pisortaqatigiit oqarput tamanna sulisut amigartillugit suliassanik pingaarnersiulluni tullerriiaarisarnerup sulisut ilaannit ajornartorsiutaasarnanik ilaatigut pissuteqartoq. Pisortaqatigiit sulisut eqqaasinniartarpaat najugaqartut salliutissagaat ulluinnarnilu nalinginnaasumik suliassat allat utaqqisillugit.

Pisortaqatigiit sulisullu ataatsip nassuiaatitut oqaatigaat najugaqartut perusersartarfiliarnissaminnut ikiorneqarnissaminnik pisariaqartitsisut siniffiminnut quiinnartariaqartarsimasut, perusersartarfiliarnerminni ikiorneqarnissaminnut sulisunit piffissaqarfigineqannginnamik.

Sulisup allap nassuiaatitut oqaatigaa pisuni taamaattuni sulisut ikiuinissaminnut piffissaqarfiginngisaanni najugaqartut aamma natiinnarmut quisinnaasartut, ilaatigullu aamma naqqup asannissaanut tamatuma kingornatigut aamma piffissaaruttoortoqarsinnaasartoq.

Pisortaqatigiit aammattaaq nassuiaatitut oqaatigaat immikkoortortaqarfiit tamarmik immikkut ataasiinnarmik unnuakkut pigaartoqartartut. Unnuakkut pigaartoq ulapputeqarpat, assersuutigalugu najugaqartumi puigortunngortumi annilaangasarnini pissutigalugu unnuakkut eqqissiveqarneq ajortumiit-tariaqarnini pissutigalugu, najugaqartut allat nangiisa taarserneqarnissaanut piffissaaruttoqarsinnaasarpog. Tamatuma kingunerisarpaa aqaguani ul-laakkut nangit ulikkaarsimanageri najugaqartut naammagittaalliutigilersarmatigit, immikkoortortaqarfillu qorsunnilerluni. Pisortaqatigiit Kommuni Kujallermi ingerlatsivimmit ilisimatinneqarsimapput unnuakkut amerlanerusunik pigaartoqartitsisarnissamut akissaqartoqanngitsog.

Sulisulli marluk tamatuma parlattuanik nassuiaateqarlutik oqarput nangingik taarsiinissaq pingaartinneqartuaannartoq piffissarlu eqqorlugu puaannartoq. Najugaqartut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut, matumani immikkoortortaqarfimmi A-mi najugaqartut sisamat immikkoortortaqarfimmilu C-

mi najugaqartoq ataaseq ilanngullugit eqqarsaatigalugit, tamarmik ilisimatissutigaaat pisariaqartitsinertik naapertorlugu sulisunit nalinginnaasumik ikiorneqartarlutik.

Kommuni Kujalliup tamatumunnga atatillugu ilaatigut makku e-mailikkut 4. september 2019-imeersukkut oqaatigai:

"Kommuni isumaqarpoq ajornartorsiut tamanna sulisunut pissutissaqaratik sulinngitsoortartunut qularnaatsumik tutsinneqarsinnaasoq.

Kommunip ajornartorsiut tamanna sunniuteqarluartumik aqqikkuminaatsittorujussuusimavaa, kommunimi periarfissaqanngimmat sulisut pinngitsaalillugit suliartortinneqartarnissaannut. Kommunip iliuuserisinnaasatuai tassaapput sulisunut atorfeqartitaanikkut periarfissat iluanni nanertuutaasunik iliuuseqarnerit, Narsamili sulisussarsiniarnissamut tunngavissat killeqarmata sulisunik sulinngitsoortartunik "mattussineq" sukkasuumik ima kinguneqarsinnaalluni soraarsitaasunut taartissanik nutaanik atorfinitsitsisoqarsinnaajunnaarluni.

Tamanna aallaavigalugu kommunip takujuminaatsippaa ingerlaavartumik illersorneqarsinnaasumik aalajangersimasunik sulisoqartarnissamik qulakkeerinninnissamik kaammattuuteqarnek qanoq malitsinniarneqarsinnaanersoq.

Kommunilli ajornartorsiut eqqumaffigisorujussuuaa sulinngitsoortarnerillu annikillisinniarlugit ulluinnarni iliuuserisinnaasani iliuuserisarlugit, tamatumanilu najugaqartut nalinginnaasumik paaqqutarineqartarnissaat soorunami pingaartinneqarluni." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Najugaqartut perusuersartarfiliarnissaminnut nangimilluunniit taarserneqarnissaannut ikiorneqarnissaminnut qanoq akulikitsigisumik utaqqisariaqartarsimanersut, najugaqartut qanoq amerlatigisut taamatut misigisaqartarsimanersut, imaluunniit pisuni ataasiakkaani tamani nalinginnaasumik qanoq siviisutigisumik utaqqisitsisoqartarsimanersoq sukumiinerusumik paasiniassallugu periarfissaqanngilanga.

Najugaqartulli perusersartarfiliarnissamut nangingillu taarsiinissamut ikiorneqarnissaannut piffissaqartoqartannginneranik pisortaqaatigiit sulisullu paasissutissiissutaat ernumanartutut isigaakka.

Taamaattumik Luuvikasik sulisunik illersorneqarneqarsinnaasumik amerlassusilinnik sulisoqartuarnissaa qulakkeerniarlugu iliuuseqassasoq inassuteqaatigigiga nalunaarusiamut matumunnga missingiummi allappunga. Kommuni Kujalliup nalunaarusiamut missingiut pillugu oqaaseqaatai atuareerlugit uanga paasinninnera suli unaavoq paaqqinniffiup suliniutit taamaattut aallartittariaqarai.

Kommuni Kujalliulli paasinninnera imatut paasisariaqarpara sulisunik illersorneqarsinnaasumik amerlassusilinnik sulisoqartuarnissaa qulakkeerniarlugu iliuuseqartoqassasoq inassuteqaatiga kommunip malissinnaanaviangik-kaa. Tamanna ernumanarlunnartutut isigaara.

Kommuni Kujalliup taamatut isumaqarnera pissutigalugu taamatut inassuteqaateqarneq siunertaqanngitsutut isigisariaqalerpara. Taamaalillunga eqikkaallunga inerniliisariaqarpunga uanga Ombudsmanditut tamatumunnga atatillugu iliuuseqaqqissinnaanngitsunga.

Taamaattumik suliaq Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmut ilisimatitsissutiginiarlugu aalajangerpunga, taamaaliluni Naalakkersuisoqarfik suliami iliuuseqarnissamut tunngavissaqarnerasoq isumaliutersuuteqarnissaminut periarfissaqarsinnaaqqullugu.

*Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat suliamik aammattaaq ilisimatippa-
ra.*

8. Iluaqusersuutininik atortorissaarutinillu amigaateqarneq

Misissuinnermi Luuvikasimmi pisortaqaatigiit nassuiaatitut oqaatigaat paaqqinniffik iluaqusersuutininik atortorissaarutinillu assigiinngitsunik arlaqartunik najugaqartut paaqqutarineqarneranni atugassanik amigaateqartoq.

Pisortaqatigiit paaqqinniffiup qorfinnut erruivimmik ataasiinnarmik, aap ilteqassusianik uuttortaammik ataasiinnarmik kivitsissummullu ujatsiutaasanik ataasiinnarmik peqarnera ajornartorsiutaasoq erseqqissarpaat. Paaqqinniffiup qorfinnut erruivinnik, aap ilteqassusianik uuttortaatinik kivitsissutinullu ujatsiutaasanik amerlanerusunik pisinissamut aningaaliissuteqarfigineqar-nissani Kommuni Kujallermi ingerlatsivimmut qinnuteqaatigisimagaluarpa, itigartinneqarsimallunili.

Uanga Ombudsmanditut suliani peqqissutsimut tunngasuni immikkut ilisi-masalinnik sulisoqanngilanga. Taamaattumik iluaqusersuutit atortorissaaru-tillu Luuvikasiup atugai naammannersut sukumiinerusumik nalilissallugu im-mikkut tunngavissaqanngilanga.

Nakorsaaneqarfik pissutsit pillugit ilisimatippara. Nakorsaaneqarfiup tama-tuma kingornatigut e-mailikkut 11. juli 2019-imeersukkut uannut ilaatigut paasissutissiissutigaa Nakorsaaneq Luuvikasimmi 2019-imi aamma misissui-simasoq. Nakorsaaneq misissuineri tassani nammineq takusani tunngavi-galugit naliliivoq Luuvikasimmi paaqutarinninneq illersorneqarsinnaangit-sutut isiginngikkini.

9. Puigortunngortunut immikkoortortaqarfimmi matumi silarlermi i-sumannaallisaatitut akkiuttartoq

9.1. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit (isumaginninnermik suliassa-qarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 21. no- vember 2013-imeersoq, kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsima-soq) inersimasut, pisortat najugaqarfissatut neqeroorutaanni najugaqartut, aalajangersimasut ilaannut pissaanermik atuinerit allatigullu nammineq aa-lajangiinissamut pisinnaatitaaffimmut akuliunnerit pillugit malittarisassanik ilaatigut imaqarpoq.

Inatsimmi "matunik ammaassutit immikkut ittut" pillugit aalajangersakkat i-maattunik oqaasertaqarput:

”§ 31. [...]

Imm. 4. Najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorummi pisortap, imaluunniit sulisup, pisortamit taamatut iliornissamut piginnaatinneqartup matunik ammaasutit immikkut ittut inummut ataatsimut arlaqartunulluunniit atorsinnaagai kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq, imaappat

- 1) inuup inuilluunniit arlallit najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorummik qimatsinermigut/qimatsinermikkut timikkut annertuumik ajoqusernissamut imminut allanilluunniit ulorianartorsiortitsilernissaa aarlerinaateqarpat, aamma
- 2) aarlerinaatip tamatuma pinngitsoortinnissaanut pisuni ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqarluinnartippassuk, aamma
- 3) inatsimmi periarfissat sinneri kinguneqanngitsumik atorneqareersimappata.

Imm. 5. Imm. 4 naapertorlugu matunik ammaassutitut immikkut ittunut ilaapput matup tigummivii marloqiusat, matumik ammaanissamut marloriarluni toorsineq assigisaallu. Iliuserisaq imatut matumik parnaarinnissutaassanngilaq, pineqartulli killilersugaanani ingerlasinnaaneranut atatillugu kinguarsaataassalluni, taamaasilluni sulisut maluginiarsinnaassammassuk pineqartoq anisoq.

Imm. 6. Imm. 4 naapertorlugu iliuserisaq aallartinneqarpat, najugaqartut killilersugaanatik ingerlasinnaaneramat mianeriniarlugu matumi kalerrisaarummik ikkussisoqassaaq, taamaasilluni najugaqartut matumik ammaassummik immikkut ittumik namminneq atuisinnaanngitsut matumik ammaanissamut pisariaqartitaminnik ikiorneqassammata. Najugaqartut imm. 4 naapertorlugu iliuserinninnermut ilaasut, aatsaat anitsaaliorneqarsinnaapput § 34-mi aalajangersagaq tamatuma peqatigisaanik atorneqarpat.

[...]

§ 41. §§ 31, 33, 34 aamma 35 naapertorlugit kommunalbestyrelsip aalajangiinneritut tunngavittut tulluuttut pigineqassapput:

- 1) piginnaanikillineq pillugu suliamut attuumassuteqartumik uppernarsaatit pisariaqartinneqartut,
- 2) pineqaatit aallartinnissaat pillugu aalajangiisoqarnissaa siunniunneqartinnagu isumaginninnikkut perorsaalluni ikiuunneq paaqqutarinninnerlu pillugit paasisstissat,
- 3) piffissaq qanoq sivisutigisoq pineqaatit pisariaqarfissaattut naatsorsuutigineqartoq pillugu paasisstissat, aamma

4) pineqaatitut eqqarsaatigineqartut pillugit ilaqquttat taamaattoqarpallu nakku-tilliisup oqaaseqaataat.

[...]

§ 48. §§ 31, 33, 34, 35, 36, imm. 2, 38, 39, imm. 2 aamma § 42, imm. 3 naa-pertorlugit kommunalbestyrelsip aalajangiineri Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmuq apuunneqarsinnaapput.

Imm. 2. Inuk aalajangiineri pineqartoq nammineq naammagittaalliuuteqarsinnaangippat, uisup nuliaasulluunnit, ilaqquttap, nakkutilliisup imaluunniit allap inummut pineqaammik pineqartumut sinniisup kommunalbestyrelsip aalajangiinera naammagittaalliuutigisinnaavaat.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit piareersarlugu suliani inatsisissatut siunnersuut pillugu nalinginnaasumik oqaaseqaatini ilaatigut makku oqaatigineqarput:

”§ 31 – Kalerrisaarutit sumiiffissiuutillu inunnut ataasiakkaanut atugassiat kiisalu matunik ammaassutit immikkut ittut.

Inunnut puigortunngortunut malittarisassat immikkut ittut aalajangersakkap imarai. Tamatuma saniatigut aalajangersakkami inuit 18-it qaangerlugit ukioqartut tarnikkut pissutsimikkut annertuumik ataavartumillu piginnaasakillisisimasut nalinginnaasumik pineqarput. Aalajangersakkami tassani malittarisassatigut inuup ingerlaffiinik ataavartumik malinnaanissamut oqartussaasut pisinnaatinneqanngillat, aamma matunik ammaassutit immikkut ittut parnaarsaativittut ittusaanatik, aammalu innuttaasut killilersugaanngitsumik ingerlasinnaanerit mianeriniarlugu matumi kalerrisaarummik, innuttaasup matumik ammaanissamut pisariqartitaminik ikiorneqarnissaanik qulakkeerinnittumik ikkussisoqassaaq.”

Inatsisissatut siunnersuummi § 31 pillugu immikkut oqaaseqaatini ilaatigut makku oqaatigineqarput:

”Imm. 4

Pisut immikkut ittut ilaanni, allat tamaasa iluatsinngitsunik misilinneqartarsimagaluarpata, matunik ammaassutinik immikkut ittunik kommunalbestyrelsi atuisinnaavoq. Assersuutitut taaneqarsinnaapput matut tigummivii marloqiusat, ma-

tunik ammaaniarluni marloriarluni toortarissat assigisaalluunniit, innuttaasut ilaasa tarnikkut pissutsimikkut annertuumik ataavartumillu piginnaasakillisimasut aninissat pinngitsoortinniarlugu pisariunerulersinniarluguluunniit atorpeqartus-sat, anigunik ajoqusernissamat imminnut ulorianartorsiortilissagamik allanilluun-niit ulorinartorsiortitsilerlutik.

Imm. 5

Parnaarsaativittut atortunik atuisoqaqqusaangilaq. Aqqusinertigut angallanner-mi pissutsit ulorianartut atuussinnaapput, pinngortitami nunaminertat pineqartup tamarfigisinnaasai immikkut ittuusinnaapput, imaluunniit silap pissuserisinnaa-vai (isserujussuarnera kiarujussuarneraluunniit) atortunik taakkuningga atuinis-samat tunngavissisinnaasut, allat annikinnerusumik akuliuffiusut iluatsinngitsu-mik misilinneqareersimappata.

Taamaalilluni iliuutsimik taama annertutigisumik akuliuffiusumik matumik am-maassutitut immikkut ittutut ittumik iliuuseqalertigani, iliuutsinik annikinnerusu-mik akuliuffiusunik, soorlu inunnut kalerrisaarutinik sumiiffissiutinillu atuinerup misiliisoqareersimanissaata piumasaqaatiginera, matumut silarlermut matunik ammaassutinik immikkut ittunik atuinissamat periarfissanut allannguutaangilaq. Taamaalilluni najugaqarfittut neqeroorutit il.il. illutamikkut imatut aqqissugaap-pata, innuttaasup nammineersinnaangitsup najugaqarfimminit anilerneru suli-sunit pisariitsumik takuneqarsinnaasunngorlugu, tamanna siunertamat naaper-tuutissaaq, taamaasilluni iliuusissat piffissaagallartillugu iliuuserineqarsinnaam-mata.

Imm. 6-imut

Kikkut tamarmik matunik ammaassutinik namminneq atuisinnaangitsut atuinis-samat pisariaqartitaminnik ikiorneqassapput, innuttaasooq angerlarsimaffimminit anitsaaliugaaneq pillugu aalajangersakkamat ilaatinneqartoq pineqanngikkaa-ngat.”

9.2. Luuvikasimmi pisortaqtigiit misissuineru oqaatigaat puigortunngortu-nut immikkoortortaqarfimmi matu silarleq “akkiuttartulerneqarsimasooq” im-mikkoortortaqarfimmi najugaqartut qanoq ammassallugu nalusaannik. Ta-matuma siunertaraa najugaqartut immikkoortortaqarfimmik namminneq qi-matsinissaasa, tamatumanilu ajoquseratarsinnaanerisa, pinngitsoortinne-qarnissaat. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip matunik ammaassutit

immikkut ittut pillugit malittarisassaqaqarnera pisortaqatigiit eqqumaffigisimangilaat.

Luuvikasiup initaanik misissuinermi misissuiartortut puigortunngortunut immikkoortortaqaarfik init quleriit aappaanni inissisimasoq pulaarpaat. Torsuusap isuani aneerasaartarfik matukkut anillaffigineqarsinnaavoq, tassanngaanniillu nunamut majuartarfeqarluni. Matu ilumigut isumannaallisaatitut akkiuttartulerneqarsimavoq, taamaalillunilu matu aatsaat tamakkiisumik ammarneqarsinnaalluni matup matoqqanerani akkiuttartup aalasinnaasortaa qummut massikartikkaanni.

Paasivara najugaqartut puigortunngortut isumassorneqarnerannut atatillugu najugaqartut taakku annertuumik ajoquseratarsinnaallutik namminneq silami aneernissaasa pinngitsoortinneqarnissaat Luuvikasiup aallaavittut kissaartigaa.

Taamatut kissaateqarneq paasilluinnarpara.

Naliliivungali puigortunngortunut immikkoortortaqaarfimmi matumi silarlermi isumannaallisaatitut akkiuttartoq sananeqaatsimigut siunertamigullu iliuusaasoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi paasinninnertut matumik ammaassummut immikkut ittumut naapertuuttoq.

Kommuni Kujalliup e-mailia 4. september 2019-imeersoq imatut paasivara kommunip naliliinermi tassani isumaqatigigaanga. Imatut paasivara kommuni naliliisoq isumannaallisaatitut akkiuttartoq taanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi periaaseq malinnagu atorneqarsimasoq. Taamaalilluni Kommuni Kujalleq e-mailimi allappoq isumannaallisaatitut akkiuttartup taassuma "inatsimmik unioqqutisisuujunnaarsinneqarnissaa" qanoq iliorluni pitsaanerpaamik anguneqarsinnaanersoq kommunip misissorniaraa. Tamanna imatut paasivara isumannaallisaatitut akkiuttartup matumit peerneqarnissaa imaluunniit inatsit tunngavigalugu pisariaqartumik aalajangiisoqarnissaa matumilu kalerrisaarummik ikkussisoqarnissaa kommunip ilaatigut isumaliutersuutigigaa.

Kiisalu imatut paasivara Kommuni Kujalliup paasinninnera unaasoq isumannaallisaatit akkiuttartumik atuineq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip atortuulernerata tungaanut inatsiseqartitsinermut atuuttumut naapertuuttuusimasoq. Taamaalilluni Kommuni Kujalliup e-mailimi 4. september 2019-imeersumi oqaatigaa isumannaallisaatit akkiuttartoq taanna 2004-p missaani ikkunneqarsimasoq, pissaanermillu atuisarneq pillugu inatsit aat-saat kingusinnerusukkut atortuulersimasoq. Oqaatigaara pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit 1. december 2013-imi atortuulermat. Tamanna inatsimmi tassani § 59, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Kommuni Kujalleq isumaqatigaara oqarmat isumannaallisaatit akkiuttartup pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip atortuulernerata kingornatigut atornerqarnera inatsimmi tassani aalajangersarneqartut isiginiarlugit pissa-soq. Taamatut pisoqarsimannginnera isorisariaqartut isigaara.

Isumannaallisaatit akkiuttartup "inatsimmik unioqqutitsisuuinnaarsinne-qarnissaa" qanoq iliorluni anguneqarsinnaanersoq kommunip misissorniaraa Kommuni Kujalliup uannut paasissutissiissutigisaa maluginiarpara.

Eqqortussaq anguniarlugu oqaatigaara isumannaallisaatit akkiuttartumik ikkussineq atuinerlu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip atortuulernerata tungaanut inatsiseqartitsinermut atuuttumut naapertuuttuusimanersoq tamatumani isummerfiginngikkiga.

10. Najugaqartup inaani sikaavinnik isertorluni misissuineq

Paaqqinniffimmi sulisut ilaasa pingasut misissuinermi oqaluttuaraat puigortunngortunut immikkoortortami najugaqartut ilaata paaqqinniffiup puugutaataanik iniminukaassisarneq sikaavimminullu toqqorsisarneq ileqqorigaa. Taamaattumik najugaqartoq unnukkut sinileraangat sulisut ilaat najugaqartup inaanut isertarpoq puuguttat sikaavimmiittut aallugit. Najugaqartup sininnera qularnaarniarlugu sulisoq isinnginnermini matumut kasuttoqqaartarpoq. Sulisut najugaqartup sikaavianut alakkaasinnaanerlutik najugaqar-

toq apereqqaarneq ajorpaat, tamanna kamassaatigiinnartarmagu. Taamaatumik najugaqartoq aatsaat aqaguani misissuisimanermik nalunaarfigineqartarpoq.

Luuvikasimmi pisortaqtigiit tamatuma kingornatigut nassuiaatitut oqaatigaat taamatut ilaatigut pisoqartarnera ilisimaarigitsik, oqaatigalugulu najugaqartut assigiinngitsut marluk tamatumani pineqartut.

Najugaqartut sikaaviinik allaaserineqartutut misissuisinnaanissamut Luuvikasik inatsisikkut naammattunik tunngavissaqarneranik apeqqutip isumaliu- tersuutiginnissaanut pissutissaqartoq isumaqarpunga.

Taamaalilluni ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi inatsimmut naapertuuttumik tunngaveqartussaannerup nalinginnaasup manna nassataraa, tassalu ingerlatsiviup – matumani kommuniq utoqqarnut illuutaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu – sulinera inatsimmik imaluunniit inatsisikkut tunngavissiilluni najoqqutassa qarfiusumik akuerisamik allamik tunngaveqassasoq. Akuliunneq annertusiartortillugu inatsisikkut tunngavigisaq qularnaanneru- jartortariaqarpoq.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit ilaatigut sikaavit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni meeqqat atorsinnaasaannik misissuisarneq pillugu malittarisassanik imaqarpoq. Inatsilli inersimasut najugaqarfittut neqeroorutini, najugaqartut, matumani utoqqaat illuini najugaqartut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, tamatuma pissuseqataanik akuliuffigineqarsinnaanerat pillugu malittarisassanik imaqqanngilaq.

Nalinginnaasumik naatsorsuutigineqarpoq pisortat paaqqinniffiutaat inatsisikkut immikkut tunngaveqanngikkaluarluni innuttaasut pisinnaatitaaffiinik aalajangersaaviginnissinnaanermik taaneqartartoq tunngavigalugu paaqqinniffiup ingerlasinnaaneranut pisariaqartunik ataatsimut malittarisassanik aalajangersimasunik aalajangersaasinnaallunilu aalajangiinernik erseqqinnerusunik aalajangersimasunik aalajangiisinnaasoq. Taamaattorli ilaatigut innuttaasut kiffanngissuseqarnissaminnut pisinnaatitaaffii, ilaatigut tunngaviusu-

mik inatsimmi inuttullu pisinnaatitaaffiit pillugit Europami isumaqatigiissummi aalajangersarneqartut, inatsimmik immikkut tunngaveqanngikkaluarluni innuttaasut pisinnaatitaaffiini aalajangersaaviginnissinnaanerup tunngavittut atorsinnaanerani arlalitsigut killiliipput.

Kommuni Kujalliup e-mailimini 4. september 2019-imeersumi makku oqaatigai:

"Kommunip Luuvikasiullu sikaavinnik najugaqartut akuersiteqqaarnagit misissuisarneq eqqarsarnartoqartoq isumaqatigaat. Kommuni Luuvikasillu suleqatigiillutik naapertuuttumik aaqqiissutissarsiusapput, tamatumunnga atatillugu isumaliutersuutigineqassalluni puuguttat il.il. igaffimmiit anninneqartannginnissaat qanoq iliorluni nakkutigineqarsinnaanersoq." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaa-voq)

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka.

11. Najugaqartoq akuersinani najugaqartussanngortinneqartoq

Misissuinerup ingerlanerani Luuvikasimmi pisortaqtigiit ilisimatitsissutigaaq immikkoortortaqqarfimmi D-mi najugaqartut puigortunngortut ilaat akuersitinnerarani Luuvikasimmi najugaqartussanngortinneqarsimasoq. Najugaqartup angerlarusunnini nuutsinneqarnermi kingornatigut arlaleriarluni oqaatigisarsimavaa. Pisortaqtigiit ilisimatitsissutigaaq najugaqartumut nakkutilliumik ivertitsisoqarsimanngitsoq.

Misissuiartortut pisortaqtigiinnut tamatumunnga atatillugu malugeqqullugu oqaatigaat inuit akuersiteqqaarnagit najugaqartussanngortinneqartarnerat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisikkut aalajangersaavigineqarsimasoq.

Taamaalilluni pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit ilaatigut §§-ini 36-mi, 42-mi, 43-mi, 49-mi 50-imilu aalajangersakkanik assigiinngitsunik imaqqarpoq, inuit nuunnissamut akerliusut imaluunniit tamatumunnga paasinartu-

mik akuersinissamut piginnaasaqanngitsut najugaqarfissatut neqeroorutini najugaqartussanngortinneqartarnerannut tunngasunik.

Aalajangersakkani taakkunani ilaatigut aalajangersarneqarsimavoq akuersititsinani najugaqartussanngortitsinissamut kikkut aalajangiisinnanersut (pissutsit apeqqutaallutik Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq kommunalbestyrelsiluunniit), taamatullu aamma piumasaqaatit suut naammassineqarsimassanersut taamatut aalajangiineq inatsimik eqqortitsisuussappat. Inatsit tamatuma saniatigut inatsiseqartitsinermit innarlitsaaliineq eqqarsaatigalugu qularnaveeqqutinik assigiinngitsunik ima-qarpoq, matumani Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuuteqarsinnaaneq, aalajangiinerit eqqartuussivimmi misilinneqarnissaannut immikkut ajornannginnerusumik suliassanngortitsisinnaaneq aamma eqqartuussissuserisumit ikiorneqarnermut kommunalbestyrelsip akiliisussaataitanera ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Najugaqartoq pineqartoq tusarniaavigereerlugu Luuvikasimmi najugaqartussanngortitsinerup pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanut naapertuussimaneranik apeqqummik immikkut misissuiffiginninneq aalartippara. Apeqqut taanna nalunaarusiami matumani annertunerusumik eqqartorneqaqqissanngilaq.

12. Pissaanermik atuinermik nalunaarutiginninnginneq

Misissuinermit Luuvikasimmi pisortaqatigiit ilisimatitsissutigaaq ataasiarluni ima pisoqarsimasoq, tassalu najugaqartoq puigortunngortoq paaqqinniffimmit anilersoq sulisumit nutaamit aalajangerlugu tigummineqarsimasoq. Sulisoq pisortaqatigiit tamatuma kingornatigut oqaloqatigisimavaat, ilisimatillugulu pisuni taamaattumi najugaqartut aalajangerlugit tigummineqaqqusaanngitsut. Pisortaqatigiit pisoq pillugu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat tunngavigalugit nalunaarsuisimannngillat nalunaarutiginnissimanatilluunniit.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 32, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq inummik aalajangerlugu tigumminilluni timikkut pissaanermik atuneq inerteqqutaanngitsoq, inuup timikkut annertuumik ajoqusernissamut imminut allanilluunniit ulorianartorsiortitsilernissaa ilimanavissumik aarlerinaateqarpat, aamma pisuni ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqarluinnartippassuk. Taamatut pissaanermik atuneq pisuni ataasiakkaani pissutsinut naleqquttuussaaq, pisariaqarluinnartumillu qaangiisuussanani, tak. § 32, imm. 2.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 53, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq pissaanermik atunerit assigiinngitsut tamarmik najugaqarfittut neqeroorummit nalunaarsorneqassasut, kommunimilu sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqassallutik. Nalunaarsuineq nalunaaruteqarnerlu nalunaaruteqarnermi immersugassat immikkut ittut Naalakkersuisunit suliarineqartut atorlugit pissaaq, tak. § 53, imm. 2.

Malittarisassanik unioqqutitsisoqartillugu ingerlaannaq nalunaarsuisoqartassaaq, kingusinnerpaamillu iliuitsip aallartinnerata aqaguani. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 54, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Iliuitsit taamaattut ingerlaannaq, kingusinnerpaamillu ullut pingasut qaangiutsinnagit, kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqartassapput, tak. § 54, imm. 2.

Imatut paasivara Luuvikasimmi pisortaqatigiit pisoq qulaani taaneqartoq, tassa sulisup najugaqartumik aalajangerlugu tigumminissimanagera, pissaanermik atuinertut pissuseqartutut pissutissaqarsimannngitsutullu nalilersimagaat.

Kommuni Kujalliulli e-mailimini 4. september 2019-imeersumi ilaatigut oqaatigaa kommunip paasinneqqaarnera unaasoq pisoq pissaanermik atui-

sarneq pillugu inatsimmi § 34-mi pineqartunut ilaatinneqartoq. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

“§ 34. Inuup angerlarsimaffimminik qimatsinissaa pinngitsoortinniarlugu, imaluunniit pineqartoq angerlarsimaffianut ingerlateqqinniarlugu § 31, imm. 4-mi piunasaqaatit assigisaat piunasaqaatigalugit kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq najugaqarfittut ulluunerani luunniit neqeroorummi pisortaq, imaluunniit sulisoq, pisortamit taamatut iliornissamut piginnaatinneqartoq inummik aalajangersimasumik tigumminnilluni pissaanermik atuisinnaasoq.

Imm. 2. Angerlarsimaffimmit anitsaaliugaanerup piffissami qanoq sivisutigisumi atuunnissaa kommunalbestyrelsip aalajangiiffigissavaa, iliuuserinninnerullu minnerusumik akuliuffiusup atorneqarsinnaanera ataavartumik nalilersortassallugu.”

§ 31, imm. 4-mi piunasaqaatit § 34, imm. 1-imi innersuussutigineqartut ilaatigut tassaapput inuup inuilluunniit arlallit najugaqarfittut ulluunerani luunniit neqeroorummik qimatsinermigut/-mikkut timikkut annertuumik ajoqusernissamut imminut/-innut allanilluunniit ulorianartorsiortitsilernissaa/-ssaat aarlerinaateqassasoq kiisalu inatsimmi periarfissat sinneri kinguneqanngitsumik atorneqareersimassasut.

Kommuni Kujalleq e-mailimini 4. september 2019-imeersumi ilaatigut imatut allappoq:

“Taamaattorli kommuni paasissutissanik naammattunik peqanngilaq nalilersinnaassallugu pissaanermik atuisoqarsimansoq pissaanermik atuneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 4-mi piunasaqaatinik naammassinniffiusimangitsumik.

Taamaattorli kommunip, Ombudsmandimit paasissutissat aallaavigalugit, tamanna sukumiinerusumik misissorniarpaa, tamanna Ombudsmandip akissuteqarfigineqannginnerani ajornarsimammat, sulisup pineqartup sulinngiffeqarnerata malitsigisaanik.

Taamaattorli pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 54 tunngavigalugu nalunaaruteqartoqarsimanginnerata kukkunerunera kommunip isumaqatigaa.”
(Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Eqqortussaq anguniarlugu oqaatigaara pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 34, imm. 1 tunngavigalugu pissaanermik taamaallaat atuisoqarsinnaasoq, kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsi tamanna pillugu aalajangiisimappat.

Kommuni Kujalleq isumaqatigaara oqarmat Luuvikasiup pissaanermik atuisarneq taanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat tunngavigalugit nalunaarsorsimasariaqaraluaruaa nalunaarutigisimasariaqaraluaruaalu. Uanga paasinninnera unaavoq tamatuma pisimanginnera isorisariaqartuusoq.

13. Pissaanermik atuisarneq namminerlu aalajangiisinnaatitaanermut akuliunnerit allat pillugit malittarisassanik ilisimasaqarneq

Pisortap misissuinnermi oqaatigaa sulisut pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassanik, matumani pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit ilanngullugu eqqarsaatigalugu, ilinniartinneqarneq ajortut. Taakku ilinniartitsinnermut taarsiullugu paasitinneqartarput pinngitsaaliinnermik atuisassanngitsut, sunnguamilluunniillu nalornissuteqarunik pisortaqtigiit aperisassagaat.

Kommuni Kujalliup e-mailimini 4. september 2019-imeersumi ilaatigut oqaatigaa kommuni pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip atorneqarneranik ilinniartitsisinnanissaminut pisariaqartunik pisinnaasalinnik peqanngitsaq. Taamaattumik kommunip Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik attaveqarfiginiarpaa, kommunip utoqqarnik paaqqinniffiutaani sulisut pikkorissarneqarsinnaanerannut periarfissat paasiniarlugit.

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka.

14. Init ataatsimoorfiusartut paaqqinniffippalaartumik pisatsersorneqarsimanerat

Misissuiartortut Luuvikasimmi init misissuinerminni alakkarterpaat ininilu arlaleriarlutik assiliisarlutik.

Immikkoortorta qarfinni pingasuni tamani init ataatsimoorfiusartut nerriveqarlutillu nalaasaarfeqarput. Misissuiartortut naliliipput init paaqqinniffippa laartorujussuusut killilerujussuarmillu pequsersorneqarsimasut. Pequtit nungullarsimasorujussuartut isikkoqarput. Immikkoortorta qarfinni pingasuni tamani nalaasaarfinni inissat sulisunit arlalinnit, ilisimatitsissutigineqartut unitsiarsimasunit, issiavigineqartut misissuiartortut takusinnaavaat.

Tamatuma saniatigut oqarasuaatit angallattakkat inerteqqutigalugit init ataatsimoorfiusartut iigaanni arlalinnik allagartaliisoqartarsimavoq.

Luvikasimmi pisortaqatigiit oqaatigaat najukkamik angerlarsimaffippalaartumik pilersitsinissaq illup sananeqarsimanerata pissusia pissutigalugu ajornakusoortoq. Paaqqinniffiup init angerlarsimaffippalaarnerulersinniarlugit pequtit nussortarlugit misilittarsimagaluarpa, kisiannili pequtinik aningaasanillu amigaateqartoqarsimalluni. Taamaattumik pisortaqatigiit aningaasaateqarfinit aningaasatigut taperserneqarsinnaanissamut periarfissat misissorlugit aallartissimapput.

Nalaasaarfiit sulisunit atorineqartarnerat pillugu pisortaqatigiinnit nassuiaattit oqaatigineqarpoq Luuvikasik inimik unitsiarfiusinnaasumik naleqquttumik amigaateqartoq, taamaattumillu sulisut unitsiarnitik inini ataatsimoorfiusartuni nalaasaarfinni atortaraat. Takuneqartutulli annertutigisumik sulisut nalaasaarfinni issiasarnerat pisortaqatigiit akuersaarneqarsinnaanngitsut isigaat, tamannalu pisortaqatigiit sulisunut nalunaarutigisimavaat.

Pisortaqatigiit oqarasuaatinik angallattakkanik inerteqquteqarluni allagartat pillugit ilisimatitsissutigaat allagartat sulisunut sammitinneqartut, allagartalli peerneqarnissaat pisortaqatigiit massakkut isumaliutersuutiginiaraat.

Kaammattuutigaara immikkoortorta qarfinni pingasuni tamani init ataatsimoorfiusartut aaqqissuunneqarneri Luuvikasiup pitsanngorsarniassagai.

Tamatumunnga atatillugu maluginiarpara Kommuni Kujalliup e-mailimini 4. september 2019-imeersumi manna oqaatigigaa, tassalu kommunip pequtini nutaanik pisinissamut aningaasat kommunip 2020-mi missingersuutaani immikkoortinniarsariniarai.

Sulisut untsiarnerminni inini ataatsimoorfiusartuni nalaasaarfinni issiasarnerat pillugu aallaavittut oqaaseqaatissaqanngilanga, tamannami pissutsit apeqqutaallutik najugaqartut nuannisaarnerannik pilersitseqataasinnaammat. Maluginiarparali Luuvikasimmi pisortaqatigiit tamatuma pisarnissaa kissaati-ginngikkaat, sulisunillu tamanna pillugu oqaloqateqalersimasut.

Oqarasuaatinik angallattakkanik inerteqquteqarluni allagartat peerneqarnissaat pisortaqatigiit isumaliutersuutigigaat aammattaaq maluginiarpara.

15. Igaffiup inititagut avatangiisai

Misissuiartortut igaffimmi sulisunik pingasunik, matumani igaffiup pisortaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu, misissuinermi oqaloqateqarput. Sulisut ilaati-gut nassuiaatitut oqaatigaat igaffiup aaqqissuunneqarnerata ajornartorsiutaanerata, matumani igaffiup nungullarsimanera ilanngullugu eqqarsaatigalugu, isugutaap ajoqusiisimanerata iikkanilu putut, pissutsillu eqqiluisaarnissaq eqqarsaatigalugu akuerineqarsinnaannginnerisa malugineqarnissaat kissaatigigitsik. Ajornartorsiutit pisortaqatigiinnut saqqummiussimavaat, paasitinneqarsimallutilli pissutsit pitsanngorsarneqarnissaannut akissaqartoqanngitsoq.

Misissuinermi Luuvikasimmi igaffik misissuiartortut alakkarterpaat. Igaffik takuinnarlugu isikkuminartutut eqqiluutsutullu isikkoqarpoq, arlalitsigulli ersitsumik nungullarsimalluni. Igaffimmi sulisut ilaata pissutsit assigiinngitsut sulisut ajornartorsiutaasutut isigisaat takutippai. Sulisup naggataatigut oqaatigaa igaffimmi sulisut sapinngisartik tamaat pitsaasumik eqqiluutsuutisnissaq qulakkeerniartaraat, najugaqartulli napparsimakulanerunnginnerat tupigusuutigalugu.

Pisortaqatigiit misissuiartortunut tamatuma kingornatigut uppersarsarlugu oqaatigaat igaffimmi pissutsit naammaginanginnerannik igaffimmi sulisut oqarnerat isumaqatigigitsik.

Kommuni Kujalliuq e-mailimini 4. september 2019-imeersumi ilaatigut oqaatigaa “[i]gaffiuq nutarterneqarnissaanut allilerneqarnissaanullu suliniutit aallartinneqareer[s]ut, neqerooruteqartitsinissamulli aallartitsinissamullu pingaarnertut pilersaarusernerup naammassineqarnissaa utaqqineqarluni”.

Uanga Ombudsmanditut Luuvikasiup igaffiani inuussutissalerinermi eqqiluisaarnerup sukumiinerusumik naliliiffiginissaanut immikkut tunngavissaqanngilanga.

Igaffimmi sulisut saaffiginnissutaat pillugu ilisimatitsissummik misissuiartortullu igaffimmi assilisaasa assilinerinik Nersutit Nappaataannut Inuussutissanullu Kalaallit Nunaanni Oqartussaasumut (NNIKNO-mut) nassiusaqarpunga. NNIKNO-p kingusinnerusukkut nalunaarfigaanga oqartussaasoq Luuvikasiup igaffiani 16. juli 2019-imi nakkutilliinermut atatillugu misissuisimasoq kiisalu nakkutilliinermut malitseqartitsiffiusumik 3. oktober 2019-imi misissuisimasoq.

Imatut paasivara nutaamik igaffiliornissamut piffissaq eqqarsaatigalugu pilersaarutip tiguneqarnissaa NNIKNO-p utaqqimaaraa, suliarlu NNIKNO-p 2020-mi februarimi malitseqartitsiviginiaraa.

16. Pujortanngikkaluarluni tupap pujuanik najuussuinissamut naammattumik illersorneqannginneq

Luuvikasiup initaasa alakkarterneqarneranni misissuiartortut paaqqinniffiuq ilaani, inini ataatsimoorfiusartuni aamma najugaqartut inaanni arlalinni, tupap pujuata tikka erseqqilluinnartumik naamasinnaasimavaat.

Misissuinermi Luuvikasimmi pisortaqatigiit ilisimatitsissutigaat najugaqartut namminneq ineeqqaminni pujortarsinnaatitaasut. Sulisulli arlallit pujortanngikkaluarlutik tupap pujuanik najuussuinermit ajoqusersorneqarput. Taa maattumik ajoqutaasinnaasut sapinngisamik annikillisarmlugit paaqqinnifiup najugaqartut qinnuigisarpai pujortaraangamik iniminnut matu matusaqqullugu silaannarissaasaqqullugillu. Ilaannikkulli ima pisoqarsinnaasarpog sulisup najugaqartup inaanut isinnginnerani tamatigut silaannarissaasoqarsinnaasarani, assersuutigalugu najugaqartoq tassangaannartumik ersilerpat iluaallerpalluunniit.

Silaannarmik saligutinik, silaannarissarfinnik atortunilluunniit taakkua assigisaannik ikkussuisoqarsimangitsoq pisortaqatigiit ilanngullugu ilisimatitsissutigaat. Paaqqinniffik silaannarissaatinik pissarsinissaminut aningaasaliivigineqarnissamik Kommuni Kujallermi ingerlatsivimmut qinnuteqarsimagaluarpoq, qinnuteqaalli itigartinneqarsimalluni.

Sulisut marluk misissuinermi taamatuttaaq nassuiaatitut oqaatigaat sulisillutik tupap pujuanit akornusersorneqartarlutik, suleqatitillu arlallit aamma taama misigisimasartut.

Pujortarnermik inerteqquteqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 26. maj 2010-meersoq (matuma kingornatigut pujortartarneq pillugu inatsimik taaneqartartussaq) aalajangersakkamik imaattumik ilaatigut imaqarpoq:

§ 5. Paaqqutarinniffittut angerlarsimaffinni, ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, najugaqarfissatut neqeroorutini, ilinniartut ineqarfiini assigisaannilu inunnit 18-it sinnerlugit ukiulinnit arlalinnit najugaqarfigineqarnerusuni namminerisamik angerlarsimaffittut atuuttuni najugaqartut ataasiakkaat 18-it sinnerlugit ukiullit ineeqqami inissiamiluunniit angerlarsimaffittut najugaqarfigisaminni pujortarsinnaapput.

Imm. 2. Paaqqinniffik paaqqinniffimmi sulisut najugaqartullu allat pujortanngikkaluarlutik tupap pujuanik najuussuinissaannut illersorniarlugit sunniuteqarluartunik suliniuteqassaaq. Paaqqinniffiup najugaqartut peqqusinnaavai sulisut i-

neeqqami inissiamiluunniit namminerisatut angerlarsimaffittut atuuttumi isersimatillugit pujortartaqqunagit.”

Pujortartarneq pillugu inatsit piareersarlugu suliani § 5 pillugu immikkut nassuiaatini ilaatigut oqaatigineqarpoq:

”Sukumiisunik qulakkeerinnermut tunngatillugu pisuni ataasiakkaani naliliineq apeqqutaavoq. Ineraq namminerisamilluunniit inigisaq pujortarfiusoq sullissiviup iluani init allat eqqarsaatigalugit soorunami matuneqarsinnaasuusaaq. Tamatumani saniatigut ineeqqat ataasiakkaat pujortareernerup kingornatigut silaannarissarneqartassasut suliffeqarfiup peqqusissutigisinnaavaa.

Sulisut najugaqartullu sinnerisa illersorneqarnissaat qulakkeerniarlugu annertunerusumik suliniuteqartoqarnissaa pisariaqartinneqarpat inini ataasiakkaani pisariaqarneratut annertutigisumik silaannarissarfilersuisoqarsinnaavoq.

Pujortartut pujuannik najuussuineq pinaveersaartinniarlugu sukumiisumik qulakkeerisoqarnissaanik aalajangiinnermi sullissiviup pisortaasa sulisut, isumannaallisaanermilu suliniaqatigiinnik pilersitsisoqarsimappat, taakku ilaatissavaat.”

Najugaqartut ineeqqaminni pujortartut matu matullugu pujortartarnissaanik silaannarissaalluarnissaannillu kaammattorneqartarnerisugut pujortanngikkaluarluni tupap pujuannik najuussuinissaq Luuvikasiup pinaveersaartinniarsarigaa maluginiarpara.

Misissuiartortulli namminneq maluginiagaat kiisalu pisortaqatigiit sulisullu nassuiaatitut oqaatigisaat tunngavigalugit naliliivunga iliuitsit taakku naamattumik sunniuteqarnavianngitsut.

Kommuni Kujalliup e-mailimini 4. september 2019-imeersumi ilaatigut oqaatigaa paaqqinniffiup silaannarissarfilersorneqarnissaa kommunip suliniutigigaa.

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka.

17. Suliffimmik naliliinerup nutarterneqarsimanginnera

Sulisitsisup isumagisussaavaa suliffimmi isumannaallisaanikkut peqqinnis-sakkullu pissutsinik suliat suunerat, suleriaatsit aamma sulianik ingerlatsi-nerit atorneqartut, aamma sulliviup annertussusia aqqissuussaanelu tun-ngavigalugit allakkatigut naliliiffiginnittoqarnissaa. Tamanna Kalaallit Nu-naanni sulinermi avatangiisit pillugit inatsimmi, tak. inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-imeersoq kingusinnerusukkut allanngortinne-qartarsimasoq (matuma kingornatigut sulinermi avatangiisit pillugit inatsim-mik taaneqartartussaq), § 11 a, imm. 1-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq.

Sulinermi avatangiisit pillugit inatsimmi § 11 a, imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajuisigut aalajangersarneqarpoq suliffimmik naliliineq ukiut pingasun-ngorneri tamaasa nutarterneqartassasoq.

Paaqqinniffimmi suliffimmik nalilersuineq kingulleq 2015-imi suliarineqarsi-masoq tamatumalu kingornatigut nutarterneqarsimangitsoq Luuvikasimmi pisortaqatigiit misissuinermi ilisimatitsissutigaat.

Sulisut 19-it atsiurlugu allagaanni misissuiartortut misissuinerup ingerlane-rani tigusaanni qulequtaq naatsumik tikinneqarpoq, "[...] amigaatigaarput APV immersornissaat" sulisunit oqaatigineqarluni.

Kommuni Kujalliup e-mailimi 4. september 2019-imeersumi oqaatigaa sulif-fimmik naliliinerup nutartertuarneqarnissaa anguniarlugu iliuitsit pisariaqar-tut iliuuseriniarneqartut.

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka.

18. Najugaqartut ataatsimiitsinneqarneq ajornerat

Misissuinermi najugaqartut marluk misissuiartortunit oqaloqatigineqartut oqaatigaat sunniuteqaqataanerunissamik kissaateqarlutik. Najugaqartut ataatsimiitsinneqarneq ajornerat sulisut marluk aammattaaq eqqumiigaat.

Najugaqartut siusinnerusukkut akuttunngitsumik ataatsimiitsinneqartarsimasut piffissamili sivitsortumi ataatsimiitsitsisoqarsimanngitsoq pisortaqatigiinnit nassuiaatitut oqaatigineqarpoq. Naak najugaqartut qitiutinneqarnissaat pisortaqatigiit anguniartuaraluaaraat tamanna pingaarnersiuermi immaqa tunullinneqarsimasoq pisortaqatigiinnit oqaatigineqarpoq.

Taamaalillutik najugaqartut akuttunngitsumik ataatsimiitsinneqartariaqaraluarnerat pisortaqatigiit isumaqatigaat, ataatsimiitsitsisarnerillu aallarteqqinneqarnissaat sulissutiginiarlugu.

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka.

19. Malitseqartitsineq

Luvikasik qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu nalunaarusiamik matuminnga ilisimateqqullugit.

Luvikasik aammattaaq qinnuigaara nalunaarusiami imm. 6-imi aamma 9-mi oqaatigisakka qanoq iliuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersut paasissutissiissutigeqqullugu. Luvikasik qinnuigaara paasissutissat Kommuni Kujallermi ingerlatsivik aqqutigalugu nassuteqqullugit, taamaalilluni ingerlatsivik paaqqinniffiup oqaatigisai pillugit oqaaseqaateqarnissaminut periarfissaqarsinnaaqqullugu.

Nalunaarusiap matuma assilnera Kommuni Kujallermi ingerlatsivimmut, Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut aamma Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmut ilisimatitsissutitut nassiuuppara. Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara nalunaarusiami imm. 7-imi oqaatigisakka qanoq iliuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersut paasissutissiissutigeqqullugu.

Nalunaarusiaq manna 2019-imi ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqarumaarpoq, nittartakkannilu www.ombudsmandi.gl-imi tamanut saqqummiunneqarumaarluni.

Inuulluaqqusillunga

Vera Leth

ILANNGUSSAQ

Kommuni Kujalliuq nalunaarusiamut matumunnga missingiut pillugu oqaaseqaatini imaattut e-mailikkut 4. september 2019-imeersukkut nassiuppai:

“Piffissami 24. aamma 25. april 2019-imi Narsami utoqqaat illuanni Luuvikasimmi misissuineq pillugu nalunaarummut missingiut Kommuni Kujalliuq maanna misissuataarsimalerpaa.

Kommunip paaqqinniffik aammattaaq oqaaseqaateqartissimavaa, ataani ingerlatsiviup akissutaanut atatillugu ilanngunneqartunik.

Kommunip oqaaseqaatai, paaqqinniffiup akissutai ilanngullugit, nalunaarummut missingiummi imm. 6 – 18-imisut tulleriinnilerlugit oqaatigineqarput.

Sulisut naammagittaalliuutaannut nalunaarummut missingiummi imm. 3.2-mi eqqartorneqartumut tunngatillugu kommunip uppersarsinnaavaa taanna kommunimi tiguneqarmat immikkullu suliarineqarluni, taamaattumillu tusarniaa-nermi matumani kommunip akissutaanut ilaanani.

Nalunaarummut missingiummi imm. 6 – najugaqartunut nanginik amigaateqar-neq.

Kommunip nalinginnaasumik uppersarsinnaavaa aningaasaqarnermik suka-ngasuumik aqutsisariaqarneq eqqarsaatigalugu paaqqinniffinnut pisiassanik akuersissuteqarsinnaatitaaneq qitiusumut eqiterineqangaatsiarsimasoq.

Taamaalilluni paaqqinniffinni pisortat ataasiakkaat ullumikkut pisinnaatitaapput aningaasanut qummut killigititaq aalajangersarneqarsimasoq tikillugu pisiniarsinnaanissaminnut taakkunanngalu akisunerusunik pisiniaraanni taakku isumagininnermik ingerlatsivimmiit akuerineqartartussaallutik.

Kommuni pisussaaffeqarpoq akikinnerpaamik piniartarnissaminut, tamannalu erseqqinnerusumik isumaqarpoq annertunerusunik pisiniassatilluni sapinngisamik neqeroorutininik arlalinnik pissarsiniaqqaartoqartarnissaanik.

Taamatut aqutsisoq missingersuutiniq nakkutilliisinaanissaq eqqarsaatigalugu taamaallaat aalajangersarneqarsimavoq, tamatumani erseqqilluinnartumik aallaaviuvoq aningaasaqarnermik aqutsineq apeqqutaatinnagu qaqugukkulluunniit pisariaqartunik pisiniartoqartarsinnaanissaa.

Kommunip nalunaarusiamut missingiummi allatigulluunniit paasissutissanik takusaqarsinnaasimanngilaq pisuni marlunni nalunaarusiamut missingiummi eqqartorneqartuni, tassalu 2019-imi januaarimi 2018-imilu ataasiarluni najugaqartunut nangernik amigaateqarfiusimasuni, taamaattoqarsimaneranut kommunip missingersuutiniq nakkutilleeriaasia pissutaasimanersoq, tamannaluunniit pissutisinik allanik pissuteqarsimanersoq.

Immikkoortoq taanna pillugu paaqqinniffik kommunimut oqaaseqaamminik nasiusaqaarsimanngilaq.

Nalunaarummut missingiummi imm. 7 – perusersarfiliartitsinissamut nangiillu taarsersuinissamut piffissaqannginseq.

Kommunip oqaaseqaatit ilanngunneqartut paaqqinniffimmit pissarsiarai.

Kommunip oqaatigissavaa Luuvikasimmi nalunaaquttap akunnermusiallit eqqarsaatigalugit sipaarniartoqarsimanngimmat. Akerlianik tamatumani pineqartoq tassaavoq suliassaqarfimmi pineqartumi aningaasaliissutiniq eqquutsitsiniarnermik paaqqinniffiup annertuumik ajornartorsiuteqarsimanagera – minnerunngitsumillu ukiuni kingullerni marlunni.

Taamaalilluni 2018-imut naatsorsuutit eqqarsaatigalugit paaqqinniffimmut nalunaaquttap akunnermusialinnut aningaasaliissutit 3.426.000 kr.-usimapput. Ukiup naatsorsuuteqarfiusup naanerani atukkat 6.060.170,21 kr.-usimapput, taamaalillunilu 176,8 %-inik atuisoqarnerusimalluni.

Assiliaq aamma 2017-imi taamaassimavoq, nalunaaquttap akunnermusialinnut aningaasaliissutit 3.394.000 kr.-usimallutik, atuinerli naatsorsuutini 7.079.756,98 kr.-nut naatsorsorneqarsimalluni, taamaalillunilu 208,6 %-inik atuisoqarnerusimalluni.

Tamanna tunngavigalugu kommuni nalunaaquttap akunnermusialinnik atorfinitsitsisarneq eqqarsaatigalugu qitiusumik akuersissuteqartarnikkut nakkutilleeriaatsimik eqqussisimavoq, tamanna sipaarniuteqarnermik ersersitsinerunngilaq.

Kommuni isumaqarpoq nalunaaquttap akunnermusiallit eqqarsaatigalugit missingersuutitigit suliniutit nalunaarummullu missingiummi najugaqartut paaqqutarineqarnerannut isumassorneqarnerannullu piffissaqannginnertut misigisimasarnermik oqaatigineqartut ataqatigiinnerat uppersarsarneqarsimanngitsoq. Kommuni isumaqarpoq ajornartorsiut tamanna sulisunut pissutissaqaratik sulinngitsoortartunut qularnaatsumik tunngatinneqarsinnaasoq.

Kommunip ajornartorsiut tamanna assut sunniuteqarluartumik aqqikkuminaatsissimavaa, kommuni periarfissaqanngimmat sulisut pinngitsaalillugit suliartortinneqartarnissaannut. Kommunip iliuuserisinnaasatuai tassaapput sulisunut atorfeqartitaanikkut periarfissat iluanni nanertuutaasunik iliuuseqarnerit, Narsamilli sulisussarsiniarnissamut tunngavissat killeqarmata sulisunik sulinngitsoortartunik "mattussineq" sukkasuumik ima kinguneqarsinnaalluni soraarsitaasunut taartissanik nutaanik atorfinitsitsisoqarsinnaajunnaarluni.

Tamanna aallaavigalugu kommunip takujuminaatsippaa ingerlaavartumik illersorneqarsinnaasumik aalajangersimasunik sulisoqartarnissamik qularnaarinninnissamik kaammattuuteqarneq qanoq malitsinniarneqarsinnaanersoq.

Kommunilli ajornartorsiut eqqumaffigisorujussuuaa sulinngitsoortarnerillu annikillisinnaarlugit ulluinnarni iliuuserisinnaasani iliuuserisarlugit, tamatumanilu najugaqartut nalinginnaasumik paaqqutarineqartarnissaat soorunami pingaartinneqarluni.

Nalunaarummut missingiummi imm. 8 – ikiuutitut atortunik atortorissaarutinillu amigaateqarneq

Luvikasiup kommunimut nalunaarutigaa nalunaarummut missingiummi immikkoortumut tassunga oqaaseqaatissaqaratik.

2018-imi errorsivimmik nutaamik pisinissamik qinnuteqaatip 2019-imi ilassutitut aningaasaliissutitut kinguartinneqarsimaneranut uppersaammik Luvikasik nassiussaqqarpoq.

Qorfinnut erruivimmik, aap ilteqassusianik uuttortaammik kivitsissutinillu ujatsiutaasanik pisinissamut qinnuteqaatit itigartinneqarsimanerannut uppernarsaatisaqanngilaq.

Ingerlatsiviulli nalinginnaasumik oqaatigissavaa – siuliini aamma oqaatigineqartutut – pisiniarnernut atatillugu imatut pisoqarsinnaasarmat pisiassanik akisunerusunik pisiniartoqartillugu suliffeqarfinit amerlanerusunit neqerooruteqartoqar-nissaa kissaatigineqartarluni, takornartaanngimmallu tamatumunnga atatillugu paaqqinniffiup tamatumunnga atatillugu tusarfigeqqinneq ajornera.

Atortorissaarutit pioreersut naammannersut Ombudsmandip nalilersimanngimagu, kommunilu ilisimasaqanngimmat atortunik amerlanerusunik nutaanilluunniit massakkorpiaq pisariaqartitsisoqarneranik, immikkoortoq taanna eqqarsaatigalugu kommuni maannakkuugallartoq iliuuseqassanngilaq.

Nalunaarummut missingiummi imm. 9 – puigortunngortunut immikkoortorta-qarfimmi matumi silarlermi isumannaallisaatitut akkiuttartoq

Kommunip Luuvikasik suleqatigalugu matunik ammaassutit immikkut ittut (“akkiuttartoq”) Ombudsmandimit eqqartorneqartut ikkussuunneqarneri misissorsimavai.

Kommunip takusinnaavaa matumik ammaassut immikkut ittoq pineqartoq pissaanermik atuneq pillugu inatsisip atuutilinnginnerani, tamannalu sioqqullugu, ikkussuunneqarsimasoq, pineqartormi ikkusimasimammat puigortunngortunut immikkoortorta-qarfiup pilersinneqarneraniilli, tassa 2004-p missaaniilli.

Taamaattumik matumik ammaassutip immikkut ittup pissaanermik atuneq pillugu inatsimmut akerliusumik ikkussuunneqarsimanera isornartoqartoq kommunip isumaqatiginngilaa.

Matumik ammaassutip immikkut ittup Europamiut inuit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaannut akerliusutut isigineqarsinnaanera apeqqutaavoq alla.

Apeqqummut tassunga tunngatillugu kommunip oqaatigissavaa puigortunngortunut immikkoortorta-qarfimmi najugaqartut aallaavittut namminneq piumassutsi-

minnik tassunga inissitaammata, taamaattumillu immikkoortortaqarfimmi tassani najugaqarneq immi kiffaanngissusiagaanertut isigineqarsinnaanani.

Matumi silarlermi immikkut ammaassuteqarnera immi aamma inuit pisinnaati-taaffii pillugit Europami isumaqatigiisummi artikel 5 malillugu kiffaanngissusiia-gaunerungilaq, tak. inuit pisinnaati-taaffii pillugit Europamiut eqqartuussiviata suleriaasia aallaavigalugu, ass. eqqartuussut 28. november 1988-imeersoq, Niel-sen v. Danmark, imm. 70.

Kommuni taamatuttaaq isumaqarpoq matumik ammaassut immikkut ittoq isu-maqatigiisummi artikel 3 naapertorlugu nikanarsaalluni iliuuseqarnertut arlaati-gulluunniit oqaatigineqarsinnaanngitsoq.

Taamaalilluni kommuni ataatsimut isiginnilluni isumaqarpoq matumik ammaas-sutit immikkut ittut ikkunneqarsimanerannut isornartorsiussalluni tunngavissa-qanngitsoq.

Kommunilli isumaqatigaa nunatsinni pissaanermik atuineq pillugu inatsisip atuu-tilersinneqarneratigit matumik ammaassutit immikkut ittup inatsisinut naaper-tuuttunngortinneqarnissaa pisariaqalersimasoq, taamaattumillu tamanna qanoq pitsaanerpaamik pisinnaanersoq misissorlugu kommunip aallartissimallugu, ta-matumanilu siunnersuutit Ombudsmandip nalunaarummut missingiummi oqaati-gisai ilanngullugit eqqarsaatigineqarumaarlutik.

Nalunaarummut missingiummi imm. 10 – najugaqartup inaani sikaavinnik iser-tortumik misissuineq

Kommunip Luuvikasiullu najugaqartut akuersiseqqaartinnagit sikaavinnik misis-suisarnek eqqarsarnartoqartoq isumaqatigaat. Kommunip Luuvikasiullu suleqati-giillutik naapertuuttumik aaqqiissutissarsiusapput, tamatumunnga atatillugu i-sumaliutigineqassalluni puuguttat il.il. igaffimmiit anninneqartannginnissaat qa-noq nakkutigineqarsinnaanissaat.

Nalunaarummut missingiummi imm. 11 – najugaqartoq akuersinani najugaqar-tussangortinneqartoq

Apeqquut pillugu immikkut misissuineramik aallartitsisoqassanersoq Ombudsmandip isummernissaa kommunip utaqqivaa.

Nalunaarummut missingiummi imm. 12 – pissaanermik pissutissaqanngitsumik atuinermik nalunaarutiginninnginneq

Pisoq aalajangersimasoq pissaanermik atuiffiusimasoq nalunaarummut missingiummi allaaserineqartoq inuup inigisaminut uterteqqinneqarnera pillugu pissaanermik atuneq pillugu inatsimmi § 34-mut ilaatinneqartoq kommuni isumaqarpoq.

Taamaattorli kommuni paasissutissanik naammattunik peqanngilaq nalilersinnaassallugu pissaanermik atuisoqarsimanersoq pissaanermik atuneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 4-mi piunasaqaatinik naammassinniffiusimanngitsumik.

Taamaattorli kommuni, Ombudsmandimit paasissutissat aallaavigalugit tamanna sukumiinerusumik misissorniarpaa, tamanna Ombudsmandip akissuteqarfigineqannginnerani ajornarsimammat, sulisup pineqartup sulinngiffeqarnerata malitsigisaanik.

Taamaattorli pissaanermik atuneq pillugu inatsimmi § 54 naapertorlugu nalunaaruteqartoqarsimannginnera kukkunerusoq kommunip isumaqatigaa.

Nalunaarummut missingiummi imm. 13 – pissaanermik atuisarneq namminerlu aalajangiisinnaatitaanermut akuliunnerit allat pillugit malittarisassanik ilisimasaqannginneq

Inatsisip ilisimaneqarnera qularnaarniarlugu pikkorissarnernik neqerooruteqartoqarsinnaanera pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini naatsorsuutigineqarsimasoq kommunip oqaatigissavaa.

Inatsisip qanoq atorineqarnissaanik ilinniartitsisinnaanissaminut pisinnaasanik pisiaqartunik kommuni nammineq peqanngilaq, pikkorissartitsinernillu taamaatumik neqerooruteqartoqarsimanersoq kommunip ilisimasaqarfiginagu.

Kommunip utoqqarnut paaqqinniffiini sulisut tamatumunnga atatillugu pisinnaa-saqarnerulernissaanut periarfissat qulaajarniarlugit Isumaginninnermut Inatsis-nillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik attaveqarfigissavaa.

Nalunaarummut missingiummi imm. 14 – init ataatsimoorfiusartut paaqqinniffip-palaartumik pisatsersorneqarsimanerat

2020-mut kommunip missingersuutaanut atatillugu pequtinik nutaanik pisinissa-mut aningaasanik immikkoortitsisoqarniarnerata saniatigut kommuni allanik o-qaaseqaatissaqanngilaq.

Nalunaarummut missingiummi imm. 15 – igaffimmi initigut atortutigullu avata-ngiisit

Igaffiup nutarterneqarnissaanut allilernerneqarnissaanullu suliniutit aallartinneqa-reerput, neqerooruteqartitsinissamulli aallartitsinissamullu pingaarnertut piler-saarusiorderup naammassineqarnissaa utaqqineqarluni.

Suliniutip siuarsarneqarnissaa ingerlatsiviup malinnaavigissavaa.

Nalunaarummut missingiummi imm. 16 – pujortangikkaluarluni tupap pujuanik najuussuinissamut naammattumik illersorneqannginneq

Kommunip ilisimatitsissutigisinnaavaa silaannarissarfinnik ikkussuisoqarnissaa sulissutigineqarmat, kisiannili neqeroorut siulleq ingerlatsivimmit akuerineqarsin-naasimangitsoq, neqeroorutini amerlanerusunik pissarsisoqaqaarnissaa kis-saatigineqarmat.

Ajornartorsiut aqqinneqarsinnaasunngorlugu silaannarissartarfeqarnikkut aaq-qissuutissamut neqeroorummik tigusarnissani kommunip utaqqivaa.

Nalunaarummut missingiummi imm. 17 – Suliffimmik naliliinerup nutarterneqar-simanginnera

Kommunip Luuvikasiullu isumaqatigiissutigaat suliffimmik naliliineq (APV) inger-laavartumik nutarterneqartassasoq, tamannalu siunertaralugu pisariaqartunik i-liuuseqartoqarumaartoq.

Nalunaarummut missingiummi imm. 18 – najugaqartut ataatsimiitsinneqarneq ajornerat

Najugaqartut ataatsimiitsinneqartarnerisa aallarteqqinneqarnissaannik pisortaqtigiit aalajangersimanerat kommunip maluginiarpaa.” (Ombudsmandeqarfirmi nutsigaavoq)

Luvikasiup nalunaarusiamut matumunnga missingiummut oqaaseqaatai Kommuni Kujalliup e-mailiatigut 26. september 2019-imeersukkut tiguakka. Imatut paasivara paaqqinniffiup oqaaseqaatit taakku Kommuni Kujallermi ingerlatsivimmut siusinnerusukkut nassiussimagai.